

CONTROLEORGAN OP DE POLITIONELE INFORMATIE

Uw referentie	Onze referentie	Bijlage(n)	Datum
FOD BiZa/Coördinatie& Ondersteuningsdienst/ Internationale Cel	DA190016		14 oktober 2019

Betreft: advies betreffende het Verdrag tussen het Koninkrijk België en Georgië betreffende de politiesamenwerking

Het Controleorgaan op de politionele informatie (hierna afgekort "COC" of "Controleorgaan").

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (BS, 5 september 2018, hierna afgekort als "WGB"), inzonderheid het artikel 59 §1, 2^e lid, artikel 71 en Titel VII en artikel 236.

Gelet op de wet van 3 december 2017 tot oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit, inzonderheid artikel 4 § 2, vierde lid.

Gelet op de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt (hierna "WPA").

Gelet op het verzoek van de Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken Pieter De Crem ontvangen per drager door het Controleorgaan op 5 september 2019, op grond van voormelde GBW om een advies uit te brengen.

Gelet op de nazending, op vraag van het Controleorgaan, per e-mail van 1 oktober 2019 door de FOD Binnenlandse Zaken van de modelconventie waarop voormeld Verdrag is gebaseerd, dat niet was gevoegd bij de aanvankelijke adviesaanvraag.

Gelet op het verslag van de heer Frank Schuermans, lid-raadsheer in het Controleorgaan.

Brengt op 14 oktober 2019 het volgend advies uit.

I. Voorafgaande opmerking nopens de bevoegdheid van het Controleorgaan

1. In het licht van, respectievelijk, de toepassing en omzetting van de Verordening 2016/679¹ en de Richtlijn 2016/680² heeft de wetgever de taken en opdrachten van het Controleorgaan grondig

¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming of "AVG").

² Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije

gewijzigd. Artikel 4, § 2, vierde lid, van de organieke wet van 3 december 2017 betreffende de oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna afgekort "Organieke Wet GBA") bepaalt dat de competenties, taken en bevoegdheden als toezichhoudende autoriteit voorzien door de Verordening 2016/679 voor de politiediensten in de zin van artikel 2,2°, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, worden uitgeoefend door het Controleorgaan.

2. Het betekent onder meer dat het Controleorgaan ook bevoegd is wanneer politiediensten persoonsgegevens verwerken die buiten de opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie vallen, bijvoorbeeld in het kader van sociaaleconomische doeleinden of human resources verwerkingen. Het Controleorgaan moet geraadpleegd worden bij de voorbereiding van wetgeving of een regelgevende maatregel die verband houdt met de verwerking van persoonsgegevens door de politiediensten van de geïntegreerde politie (zie artikel 59 §1, 2^e lid en 236 §2 WGB, artikel 36.4 van de AVG en artikel 28.2 van de Richtlijn politie-justitie). Daarbij heeft het Controleorgaan de opdracht om te onderzoeken of de voorgenomen verwerkingsactiviteit door de politiediensten in overeenstemming is met de bepalingen van Titel 1 (voor de niet operationele verwerkingen)³ en 2 (voor de operationele verwerkingen) van de WGB⁴. Daarnaast heeft het COC ook een ambtshalve adviesopdracht voorzien in artikel 236 §2 WGB en een algemene voorlichtingsopdracht van het brede publiek, betrokkenen, verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers in de materie van het privacy – en gegevensbeschermingsrecht voorzien in artikel 240 WGB.

3. Wat betreft derhalve in het bijzonder de verwerkingsactiviteiten in het kader van de opdrachten van bestuurlijke en/of gerechtelijke politie brengt het Controleorgaan advies uit, hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van de Regering of van de Kamer van volksvertegenwoordigers, van een bestuurlijke of gerechtelijke overheid of van een politiedienst, inzake iedere aangelegenheid die betrekking heeft op het politionele informatiebeheer zoals geregeld in Afdeling 12 van Hoofdstuk 4 van de wet op het politieambt⁵.

4. Het Controleorgaan is tot slot, ten aanzien van de politiediensten, de Algemene Inspectie van de federale politie en lokale politie (afgekort "AIG") zoals bedoeld in de wet van 15 mei 2007 op de Algemene Inspectie en de Passagiersinformatie-eenheid (hierna afgekort "BEL-PIU") bedoeld in Hoofdstuk 7 van de wet van 25 december 2016 tevens belast met het toezicht op de toepassing van Titel 2 van de GBW en/of de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de artikelen 44/1 tot

---

verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad (hierna "Richtlijn politie-justitie").

³ Artikel 4 §2, vierde lid Organieke Wet GBA.

⁴ Artikel 71 §1, derde lid GBW.

⁵ Artikelen 59 §1, 2^e lid en 236 § 2 GBW

44/11/13 van de wet op het politieambt en/of elke andere opdracht die haar krachtens of door andere wetten wordt verleend.⁶

II. Voorwerp van de aanvraag

5. De aanvraag betreft het ontwerp van Verdrag inzake politiesamenwerking tussen het Koninkrijk België en de Republiek Georgië.

Voor alle duidelijkheid herinnert het Controleorgaan eraan dat het zijn adviezen niet noodzakelijk beperkt tot het door een aanvrager aangewezen artikel of artikelen, maar neemt het in zijn adviezen steeds al die elementen of bepalingen mee die onder haar bevoegdheid vallen op grond van de hoger geciteerde regelgeving. In casu bijvoorbeeld zal onderhavig advies breder zijn dan enkel het artikel 11 dat door de aanvrager wordt vermeld.

6. De aanvrager stelt dat de tekst van het Verdrag is gebaseerd op de zgn. "*modelconventie inzake politiesamenwerking*" die door het parlement werd goedgekeurd en die tot op vandaag als basis zou gelden voor de bilaterale samenwerkingsverdragen met zgn. "derde landen" (d.w.z. landen die geen EU-lidstaat zijn). Het nut en de meerwaarde van deze vormen van bilaterale samenwerking behoeven voor het Controleorgaan geen verdere duiding en staan buiten kijf. Ondanks het gebruik van een zgn. "modelconventie" stelt het Controleorgaan vast dat er nogal wat belangrijke verschillen bestaan tussen de verschillende afgesloten Politieverdragen (cfr. infra).

7. Het materieel toepassingsgebied (de zgn. "*fields of cooperation*", zijnde domeinen van samenwerking) wordt in artikel 2 op niet-limitatieve wijze omschreven. Artikel 2.2 specificeert dat de samenwerking tussen de verdragspartners betrekking heeft op de preventie, de detectie, de repressie van en het onderzoek naar strafbare feiten die vervolgens worden opgesomd zonder dat de lijst van strafbare feiten evenwel exhaustief is, gezien de samenwerking "voornamelijk" ("*particularly*") betrekking heeft op de opgesomde feiten.

Artikel 2.3 schrijft voor dat strafbare feiten die niet werden gedefinieerd in artikel 1 (bedoeld wordt wellicht "artikel 2.1") van het ontwerpverdrag, door de bevoegde autoriteiten zullen worden beoordeeld in overeenstemming met hun respectievelijke nationale wetgeving. Daarnaast is de concrete invulling van verschillende van de opgesomde strafbare feiten die opgesomd worden in artikel 2.2, zoals georganiseerde vermogensdelicten ("*organised property crime*") economische en financiële misdrijven ("*economic and financial criminal offences*"), en illegale kansspelen ("*illegal games of chance*") onduidelijk, voor interpretatie vatbaar en zeer ruim. Bovendien wordt abstractie gemaakt van de gevallen waarin er een discrepantie bestaat tussen de respectievelijke nationale wetgeving van beide verdragspartners. Er wordt niet bepaald of het de wetgeving is van de verzoekende dan wel van

---

⁶ Artikel 71 §1, derde lid juncto 236 § 3, GBW.

de verzochte verdragsstaat ingeval van discrepanties omtrent de kwalificatie van feiten als "strafbare feiten", noch wordt voorzien in een soort van beslissingsprocedure. Minstens dient daarover duidelijkheid te worden verschaft, en dient de invulling van de ongedefinieerde misdrijven in artikel 2.2 op meer accurate wijze te gebeuren. Wanneer men het bijvoorbeeld heeft over "georganiseerde vermogensdelicten", is het onduidelijk of alle vormen van diefstal ("theft") zoals gekend in het Belgisch Strafwetboek, daaronder zouden vallen. De vraag stelt zich bijvoorbeeld hoe het "georganiseerd" zijn van die vermogensdelicten moet worden geïnterpreteerd. Wordt daarvoor naar de definitie van georganiseerde misdrijven teruggegrepen in de VN Conventie van 15 november 2000 tegen Transnationale Georganiseerde Misdaad, zoals vermeld in artikel 1? Of verwijst het naar de criteria die men terugvindt in de bespreking van de modelconventie bij "georganiseerde criminaliteit"? Het is belangrijk om daarover duidelijkheid te scheppen middels een aanpassing van de ontwerp tekst.

Het toepassingsgebied in artikel 2 spoort niet helemaal met artikel 7 waarin het toepassingsgebied voor de gegevensuitwisseling wordt vastgelegd; gegevensuitwisseling die steeds één van de kernelementen vormt van elk verdrag inzake politie samenwerking. In artikel 7.1 is immers sprake van bijstand bij onderzoek naar strafbare feiten ("*criminal offences*"). Het is niet duidelijk of het begrip strafbare feiten ("*criminal offences*") ruimer is dan het toepassingsgebied voorzien in artikel 2. "*Strafbare feiten*" zijn naar Belgisch recht immers alle misdrijven (overtredingen, wanbedrijven en misdaden) van gemeen of bijzonder strafrecht, ongeacht of die al dan niet vallen onder "*georganiseerde criminaliteit*".

In artikel 7.2 (informatie-uitwisseling op eigen initiatief) wordt trouwens verwezen naar artikel 2 van dit Verdrag, maar ook naar andere veiligheidsdreigingen ("Article 2 of this Agreement or of other security threats"). De woordkeuze "*such as*" (cfr. art. 7.2) laat verstaan dat de criminele feiten opgesomd in artikel 2 louter exemplatief zouden zijn. De toevoeging van die "andere veiligheidsdreigingen" heeft voorts tot gevolg dat de afbakening van de bedoelde strafbare feiten wel erg vaag en ruim wordt. De kwestieuze bewoording stemt trouwens ook niet overeen met de modelconventie die werd goedgekeurd door het parlement, alwaar de toevoeging aan het toepassingsgebied wordt beperkt tot het voorkomen van "*bedreigingen ten opzichte van de openbare orde en veiligheid*". Gezien ook in artikel 10.2 a) aangaande het aanstellen van verbindingsofficieren die andere veiligheidsdreigingen ("*other security threats*") zijn opgenomen in het kader van gegevensuitwisseling, wat andermaal niet is terug te vinden in de door het parlement goedgekeurde versie van de modelconventie, dienen "die andere veiligheidsdreigingen" duidelijk(er) afgebakend te worden. De invulling van dat concept dient voor beide artikelen ook dezelfde te zijn.

Niet enkel op grond van het legaliteitsbeginsel in strafzaken maar ook vanuit gegevensbeschermingsperspectief is het aangewezen om de ontwerp tekst nogmaals onder de loep te nemen. Het Controleorgaan benadrukt dat de in artikel 2.2 opgesomde misdrijven niet louter als voorbeeld kunnen dienen, maar dat zij de afbakening van het toepassingsgebied van dit Verdrag dienen te vormen, nog los van de discussie rond de ongedefinieerde misdrijven, aan welke

onduidelijkheid evenzeer in de mate van het mogelijke (inspiratie kan bijvoorbeeld gevonden worden in het kaderbesluit Europees Aanhoudingsmandaat⁷) moet worden geredieerd door een preciezere omschrijving ervan of een omschrijving die spoort van bestaande teksten (cf, voetnoot 7). Daarnaast kan het toepassingsgebied niet worden bepaald aan de hand van de zeer brede definitie in artikel 7.1, die hoe dan ook in contradictie is met artikel 2. Het Controleorgaan leest artikel 7.1 derhalve in de betekenis zoals voorzien in artikel 2. Het strekt tot aanbeveling om de nodige wijzigingen in de ontwerp tekst van het Verdrag op te nemen teneinde het toepassingsgebied in overeenstemming te brengen met de vereisten van gegevensbescherming.

Dit betekent dat het Controleorgaan ook in zijn controlefunctie (cf. art. 44/1 tot en met 44/11/13 WPA) én in zijn DPA-functie (artikel 71 en titel VII WGB) er zal op toezien dat de onderlinge gegevensuitwisseling zich wel degelijk inschrijft in artikel 2 van het Verdrag en er dus niet voor eender welk "misdrijf" aan gegevensuitwisseling met Georgië wordt gedaan.

8. Het artikel 5.1 duidt aan wie de bevoegde autoriteiten van de contracterende partijen zijn ("*competent authorities of the Contracting Parties*"). Voor het Koninkrijk België wordt in algemene bewoordingen naar de Belgische Geïntegreerde Politie verwezen, gestructureerd op twee niveaus ("*The Belgian Integrated Police, structured at two levels*"). Daaruit valt niet op te maken wie de verwerkingsverantwoordelijke is, nu die omschrijving in principe iedere politiedienst (politiezone of entiteit van de federale politie) omvat. Wanneer men dat aftoetst aan de duidelijke aanwijzing door Georgië van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, de Staatsveiligheid en de Onderzoeksdienst van het Ministerie van Financiën als de bevoegde autoriteiten, is de nood aan een specifiekere aanwijzing van de bevoegde autoriteiten voor het Koninkrijk België onmiskenbaar teneinde de identiteit van de verwerkingsverantwoordelijke kenbaar te maken.

9. Onder punt IV "Uitwisseling van informatie ("*Exchange of information*") gaat het Verdrag dieper in op de uitwerking van de gegevensuitwisseling. Artikel 6 specificeert dat het een nauwe en permanente samenwerking betreft ("*close and permanent cooperation*"), artikel 7 heeft het onder meer over de preventie en detectie van strafbare feiten ("*preventing, detecting*") en zowel artikel 8 als 9 geven indirect aan dat informatie op verzoek wordt aangeleverd. Dienaangaande stelt het COC zich evenwel vragen bij de soorten gegevensuitwisseling die onder voorliggend Verdrag vallen. Het is van belangaan te bevelen dat het Verdrag verduidelijkt of het louter gaat om informatie-uitwisseling op verzoek in het kader van een lopend onderzoek, dan wel of op grond van dit Verdrag ook spontane gegevensuitwisseling mogelijk is, waarbij de verzendende verdragspartner opmerkt dat bepaalde zaken relevant kunnen zijn voor de ontvangende verdragspartner, zonder dat daarvoor een lopend onderzoek nodig is. Ook de wijze waarop gegevens doorstromen is onduidelijk. Gebeurt dit op vaste

---

⁷ 2002/584/JBZ: Kaderbesluit van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten - Verklaringen van sommige lidstaten bij de aanneming van het kaderbesluit

tijdstippen in beide richtingen of eerder geval per geval? Kan men een (vorm van) automatische gegevensuitwisseling stelen op dit Verdrag? Op welke manier dit operationeel verloopt, dient verduidelijkt te worden in de verdragstekst teneinde te waarborgen dat de beginselen van gegevensbescherming worden gerespecteerd.

10. Het artikel 11 handelt specifiek over de bescherming van de persoonsgegevens. De doorgifte van persoonsgegevens in het kader van politieel samenwerkingsverband met derde landen wordt thans geregeld door de artikelen 66 tot en met 70 GBW. In casu is de rechtsgrond van de doorgifte, bij gebreke aan een adequaatheidsbesluit voor Georgië, te vinden in artikel 68 §1, 1^e lid WGB dat stelt dat *"bij gebreke van een adequaatheidsbesluit zoals bedoeld in artikel 67 ... een doorgifte van persoonsgegevens aan een land buiten de Europese Unie of een internationale organisatie slechts kan plaatsvinden wanneer: 1° in een juridisch bindend instrument wordt voorzien in passende waarborgen voor de bescherming van persoonsgegevens; of 2° de verwerkingsverantwoordelijke alle omstandigheden in verband met de doorgifte van persoonsgegevens heeft beoordeeld en heeft geconcludeerd dat er passende waarborgen bestaan voor de bescherming van persoonsgegevens"*.

Het ten 1° zou in casu van toepassing zijn op grond van een samenwerkingsverdrag. De vraag is vervolgens of het artikel 11, als enige artikel dat handelt over gegevensbescherming, voorziet in "passende waarborgen". Bij lezing meent het COC dat dit principieel het geval is.

In dat kader wordt in artikel 11.1 de verwerking van persoonsgegevens onderworpen aan de respectievelijke nationale wetgeving en aan de internationale verplichtingen van elke verdragspartner (*"the processing [...] of personal data are subject to the respective national legislations and international obligations of each Contracting Party"*), waaronder in het vigerend Belgisch recht in eerste orde de WGB van 30 juli 2018 valt.

In artikel 11.2 garanderen de verdragspartners vervolgens een graad van bescherming van persoonsgegevens die overeenstemt met de bepalingen uit het dataprotectieverdrag 108, uit het aanvullend protocol van 8 november 2001 bij voornoemd dataprotectieverdrag en uit de Aanbeveling A (87) 15 van 17 september 1987 van het Comité van ministers van de Raad van Europa die het gebruik van persoonsgegevens voor politiedoeleinden regelt.

Wat het dataprotectieverdrag 108 van de Raad van Europa betreft kan opgemerkt worden dat de tekst inmiddels gemoderniseerd werd (cf. <https://www.coe.int/en/web/data-protection/convention108/modernised>) en dat Georgië, in tegenstelling tot België (ondertekening op 10 oktober 2018), deze tekst van het amenderende protocol nog niet heeft ondertekend⁸. Hoewel de inwerkingtreding ervan nog niet binnen afzienbare tijd⁹ te verwachten valt, komt het de Belgische

⁸ Status op 28.01.2019, geraadpleegd op <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/223/signatures>

⁹ Zie daarover DEBEUCKELAERE, W. en VERMEULEN, G., geannoteerde wetboeken, Privacy, Larcier, 2018, p. 9

overheid toe nauwlettend in het oog te houden en desgevallend Georgië te herinneren aan de noodzaak om voormeld protocol te ondertekenen en te ratificeren.

Dit gezegd zijnde, de verwijzing in de preambule van het Verdrag met Georgië naar het dataprotectieverdrag omvat niet het aanvullend protocol van 8 november 2001 bij voornoemd dataprotectieverdrag dat door België op 30 april 2002 werd ondertekend. Hoewel dat aanvullend protocol tot op heden wel werd geratificeerd door Georgië maar niet door België¹⁰ en dus geen "geldend recht" is, is het van grote waarde aangezien het de verplichting toevoegt aan het dataprotectieverdrag om een toezichthoudende autoriteit te installeren waaraan daadwerkelijke bevoegdheden moet worden verleend. Gezien de toepasselijkheid van de Belgische GBW is het gebrek aan ratificatie juridisch niet onoverkomelijk, maar minstens strekt het tot aanbeveling om dit protocol wel op te nemen. Bij gebreke daaraan zal dat Protocol immers geen toepassing krijgen op het ogenblik van ratificatie van het Verdrag met Georgië, wat niet wenselijk is.

Daarnaast worden een aantal bijkomende verplichtingen (onder de nummers 1 tot en met 10) voorzien. Het voorliggend ontwerp voorziet waarborgen op het vlak van:

- Nauwkeurigheid van de gegevens, eventuele correctie bij vergissingen en beperking van de verwerking (art. 11.9).
- Het finaliteitsbeginsel en specialiteitsbeginsel (art. 11.3 b).
- De verdere mededeling van de gegevens (art. 11.6 c, hoewel daarin een doelloze referentie naar §4 wordt gemaakt).
- Recht op informatie, toegang, rectificatie en wissing voor de betrokkene conform het nationale recht, desgevallend uitgeoefend door een verzoek bij de toezichthoudende autoriteit (art. 11.5)
- Strikte noodzakelijkheid van verwerking van bijzondere categorieën van gegevens (art. 11.7)
- De registratie van de verzending en ontvangst van persoonsgegevens (alsmede van andere informatie) (art. 11.6 a)
- Technische en organisatorische maatregelen (informatieveiligheidsmaatregelen) om de input, het gebruik, de toegang en de bewaring van persoonsgegevens, alsook de betrouwbaarheid van het systeem te kunnen controleren (art. 11.10).
- De tussenkomst van de toezichthoudende autoriteiten (art. 11.11 en 11.12)
- Aansprakelijkheid voor schade ingevolge schending van rechten die uit het Verdrag voortvloeien (art. 11.12)

11. Wat de bewaartermijn betreft, bepaalt artikel 11.3 dat persoonsgegevens niet langer dan nodig voor de beoogde verwerkingsdoeleinden zullen worden bewaard onder een vorm die identificatie van

¹⁰ Status op 09.10.2019, geraadpleegd op https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/181/signatures?p_auth=IWro5Xq8

de betrokkenen toelaat (*"no longer than necessary for the purposes for which they are processed"*). Eenzelfde bewoording is terug te vinden in paragraaf 1 van artikel 11.8 betreffende persoonsgegevens onder toepassing van het Verdrag ontvangen door de bevoegde autoriteiten. Waar dat voor België duidelijk is vermits de bewaartermijnen vermeld worden in de WPA is dat voor het Controleorgaan alvast volstrekt onduidelijk voor het Georgische recht. Minstens dient de toelichting daarover voldoende informatie te verschaffen, doch strekt het tot aanbeveling om in de verdragstekst zelf te verwijzen naar een *minimum minimorum* die voor beide verdragspartners telt, nu nationale wetgeving eenzijdig kan worden gewijzigd of afgevoerd. Concreet is onduidelijk hoelang persoonsgegevens van bijvoorbeeld Belgische verdachten die aan Georgië worden overgemaakt, aldaar bewaard (mogen) blijven.

Volgens het ontwerp van paragraaf 2 van artikel 11.8 zal de nood voor verdere bewaring worden geëvalueerd uiterlijk drie jaar na verzending van de gegevens (*"The need for continued storage shall be reviewed no later than 3 years after transmission"*). Dergelijke evaluatie kan blijkens de ontwerpstekst worden herhaald na een volgende tijdspanne van drie jaar. Daar wordt aan toegevoegd "als dat nog nodig is voor de uitvoering van hun taken" (*"if that is still necessary for the performance of its tasks"*). Voor de goede orde noteert het COC dat die laatste zinssnede géén betrekking heeft op de evaluatie zelf ("review") maar wel op de opslag van de persoonsgegevens ("storing the personal data").

Gelet op het feit dat de termijnen van de WPA¹¹ hier van toepassing zijn (artikel 11.1 verklaart de nationale wetgeving immers van toepassing) en dat de verwerking van persoonsgegevens eveneens de gegevens omvatten die verwerkt worden in het kader van de internationale politionele samenwerking in strafzaken¹², is het van belang de tekst van het Verdrag daarop af te stemmen. In die zin is het noodzakelijk om meer duidelijkheid te scheppen over de toepasselijke maximum termijnen voor ventilering van de uitgewisselde gegevens.

Op vlak van wissing van gegevens is de formulering die in het Politieverdrag met Montenegro werd gebruikt duidelijker. Art. 3.d), c stelt dat de ontvangen persoonsgegevens worden gewist, vernietigd of verbeterd indien *"de gegevens niet langer noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de taak waarvoor ze oorspronkelijk verstuurd werden, tenzij er een duidelijke toelating is om deze gegevens voor andere doeleinden te gebruiken"*. Ook art. 11.3.d), 3^e bolletje van het Politieverdrag met Macedonië voorziet een wissing van de gegevens wanneer ze *"niet langer noodzakelijk waren voor de uitvoering van de taak waarvoor ze oorspronkelijk overgedragen werden, tenzij er een duidelijke toestemming is om deze gegevens voor andere doeleinden te gebruiken"*. Meer zelfs art. 11.3.e) stelt dat *"de Verdragsluitende Partij die ze overdraagt, de andere Verdragsluitende Partij (moet) informeren over de uiterste datum voor het bewaren van de gegevens, die in overeenkomst moet zijn met het nationaal recht van het land of de internationale wetgeving"* en verder nog: *"los van de uiterste datum kunnen*

¹¹ Artikel 44/9 WPA

¹² Artikel 44/5 §5 WPA

persoonsgegevens niet langer bewaard worden dan noodzakelijk om het gestelde doel te bereiken. De overdragende Verdragsluitende Partij moet geïnformeerd worden over het wissen van de gegevens die het onderwerp vormen van een overdracht en de redenen van hun wissel". Het COC meent dat het Politieverdrag met Macedonië op het vlak van bewaartermijnen een stuk duidelijker is en meer rechtsbescherming biedt en spoort de Regering dan ook aan in de toekomst deze bewoordingen te hanteren.

12. Met betrekking tot de aanpassing of verwijdering van incorrecte gegevens, schrijft artikel 11.9 voor dat de bevoegde autoriteit, die reden heeft om aan te nemen dat de gegevens verstuurd naar (paragraaf 1) of ontvangen van (paragraaf 2) de andere bevoegde autoriteit onjuist zijn, niet accuraat zijn, achterhaald zijn of niet verzonden hadden moeten worden, de andere bevoegde autoriteit daarvan op de hoogte brengt. De desbetreffende bevoegde autoriteit past de persoonsgegevens aan of verwijdert ze. De wijze waarop deze bepaling thans is geformuleerd, laat evenwel teveel beoordelingsruimte: het aanpassen van onjuiste of inaccurate gegevens dient onverwijld te gebeuren en een verplicht karakter te hebben, wat op dit ogenblik niet volgt uit de bewoording van zowel de eerste als de tweede paragraaf van het verdragsartikel. Een aanpassing van de tekst in die zin is hier noodzakelijk.

Overigens beschikken de bevoegde autoriteiten van beide verdragspartners over voormelde gegevens, en dient het verdragsartikel de verplichting om die gegevens aan te passen of te wissen derhalve aan beide verdragspartners op te leggen.

13. Wat betreft voormelde technische en organisatorische maatregelen in artikel 11.10, dient bij gebreke aan een ontwerp van Memorie van toelichting (dat normaliter nochtans deel dient uit te maken van de documenten die ter advies worden voorgelegd aan het COC), te worden benadrukt dat die maatregelen er moeten voor zorgen dat persoonsgegevens standaard niet zonder de tussenkomst van de natuurlijke persoon voor een onbeperkt aantal natuurlijke personen toegankelijk worden gemaakt. Die maatregelen horen de beveiliging van de persoonsgegevens te waarborgen op zodanige wijze dat zij onder meer beschermd zijn tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking (dit omvat onder meer ongeoorloofde toegang, toevallige of onwettige vernietiging, openbaarmaking en onopzettelijk verlies).

14. Over de rol en tussenkomst van de toezichhoudende autoriteiten bestaat er in de artikelen 11.11 en 11.12 van het ontwerpverdrag enige onduidelijkheid. Eerst verwijst het Verdrag naar het voorzien van onafhankelijke publieke autoriteiten, verantwoordelijk voor het toezien op de verwerking van persoonsgegevens op grond van voorliggend Verdrag ("*independent public authorities to be responsible for monitoring the processing of personal data on the basis of this Agreement*"), met het oog op het beschermen van de fundamentele rechten en vrijheden van de betrokken natuurlijke personen. De respectievelijke toezichhoudende autoriteiten zullen daarvoor bovendien samenwerken.

Evenwel wordt vervolgens in artikel 11.12 teruggekomen op het recht om een klacht in te dienen bij die toezichthoudende autoriteit, onder verwijzing naar artikel 11.11, dat echter helemaal niets zegt over een recht om klacht in te dienen. Het strekt tot aanbeveling dienaangaande dat recht om een klacht in te dienen meer te concretiseren in artikel 11.11. Overigens zou het opportuun zijn dat België en Georgië elkaar in kennis zouden stellen van de autoriteiten of organen die verantwoordelijk zijn voor dat toezicht.

15. Wat het artikel 11.6 d) betreft, spreekt het voor zich dat de geïntegreerde politie naar Belgisch recht in principe nooit zelfstandig toelating kan geven tot het gebruik van de persoonsgegevens die onder dit Verdrag vallen voor andere doeleinden maar dat zij daartoe de toestemming moet hebben van de bevoegde overheden, zoals het openbaar ministerie.

16. Artikel 12 heeft betrekking op de gegevensuitwisseling via een verbindingsofficier. Evenwel kan dat artikel op uiteenlopende manieren worden geïnterpreteerd. De zinssnede dat de bepaling van het Verdrag niet van toepassing zullen zijn tenzij de verbindingsofficier deze gegevens ter kennis brengt van de Verdragspartner waarbij hij is gedetacheerd (*"this Agreement shall not apply unless the law enforcement representative communicates such data to the Contracting Party to which they are seconded"*), betekent geenszins dat de bepalingen inzake bescherming van persoonsgegevens buiten beschouwing mogen gelaten worden voor zover een gegevensuitwisseling buiten de detachering om, maar binnen het toepassingsgebied van huidig Verdrag gebeurt. Dienaangaande benadrukt het COC dat de rol van de verbindingsofficier in de uitwisseling van gegevens op generlei wijze de verantwoordelijkheid van de verdragspartners kan aantasten op het vlak van bescherming van persoonsgegevens. De meerwaarde van deze zinssnede ontgaat het COC. Ongeacht of de gegevensuitwisseling nu rechtstreeks gebeurt, dan wel via een verbindingsofficier, dienen de bepalingen van dit Verdrag en de Belgische wet van toepassing te zijn.

17. Conform artikel 14.1 mag iedere verdragspartner bijstand weigeren wanneer blijkt dat zulks zou indruisen tegen de nationale wetgeving (*"Each Contracting Party may refuse assistance if it turns out to be against its national legislation"*). Het COC benadrukt dat die verdragsbepaling eveneens flagrante schendingen behelst van de beginselen inzake bescherming van persoonsgegevens, onder verwijzing naar de hierboven opgesomde wetgeving waarin die beginselen vorm en invulling krijgen.

18. Artikel 19.2 schrijft voor hoe een verdragspartner voorliggend Verdrag kan opzeggen. Het einde van dit Verdrag dient eveneens het einde te zijn van de verwerking van de gegevens, die krachtens dit Verdrag of in uitvoering van dit Verdrag werden geregistreerd/uitgewisseld. Niet enkel lijkt een tekstwijziging in die zin aan te bevelen, het is wenselijk dat een eigenlijke kennisgeving van het einde van het Verdrag daaraan eveneens herinnert.

OM DEZE REDENEN,

Het Controleorgaan op de Politionele Informatie,

verzoekt de aanvrager rekening te houden met de hogervermelde opmerkingen;

verzoekt gevolg te geven aan het gestelde onder randnummers 7 tot en met 18.

Advies goedgekeurd door het Controleorgaan op de Politionele Informatie op 14 oktober 2019.

Voor het Controleorgaan,
De voorzitter,
(get.) Philippe ARNOULD

Frank SCHUERMANS
Lid van het COC
Membre du COC